

Hirdetési díjak

Hirdetési díjak:
Hatszor hasznosított garmond sor vagy annak része 60 Belyegdi minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppelitz Alajos (Wollzeile 22, Haasenstein et G.)
(Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyitlári czikkiek
garmond sora után 25 kr. fizetendő:

Kiadó-hivatal: a nébim. népdöbi mosA
ereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendői.

Stein János könyvk

II.

Türelmetlenül vártam, — hogy meg tudjam az okot. Mihelyt haza érteztünk, kikérdeztem anyámat. — Valóban nagyon hasznos volna reánk neze. — szól anyám, — hogy most egyelőre, míg mást nem határozzunk, vissza menj lakni eddigi főnöködhez. Különb az emberek nem tudnak vagy nem akarnak elhinni, hogy leg- jobb barátod és jóakardó volt még mielőtt re- lünk megismerkedett volna, s nem látogathat- na meg minket naponként, anélkül, hogy ezt ne mondják róla, miszerint hívéredet akarja nálunk venni, vagy pártfogolni.

Ez volt alapgondolata a népnevelési egy-
letek felállításának. Ez indította a minisztert
azon körülvél megírására, melyet az ország va-
lamennyi főispánjához és kitűnéseighez inté-
zett s melyben a népnevelési egyletek fontos-
ságát és kultúr hivatását kiemelve őket illetén
egyesületek létrehozása buzdította.

És az előtűsi nagy eszme igen sok vá-
ros és törvényhatóság kebelében hamar megfo-
gamzott, de fájdalom csak nem mindenütt mu-
landó sikerrel. A magyar „szalmaláng” e téren
is következetes lett önmagához.

Azon időben, midőn a fenn jelzett irányu
mozgalmi ezen t. — hatóság területén is megindult,
Udvarhelyszék kormányát ugyanazon férfi ve-
zette, ki jelenleg is annak főkirálybírói széke-
ben ül — vagy a si Dániel Gábor. Azon fér-
fi, kinek az udvarhelyszéki tanügy körül
szerzett nagy érdemeiről a székes-udvar-
helyi állami főreálitanoda, a székes-
keresztúrtanítói képezde és unitar.
középtanoda évkönyvei biznnyal mindig a
legelőszőbb tisztelet és hála kegyeltes érzel-
meivel emlékezendnek meg; azon férfiu, ki ha-
mar felismerve a felszínre került, új eszmeter-
mekenyítő erejét annak megtestesítéséhez a ma-
ga részéről nem csak minden rendelkezése alatt
álló eszközök igénybevételével hozzájárult, hanem
a mi tényleges viszonyaink között sokkal ne-
hezebb feladat volt, az új alkotást több hason-
szellemű lelkesült ügybarát erkölcsi és anyagi
támogatása mellett állandóan biztos alapokra
fektetve le. Ezen kezdeményezés folytán alakult
meg „az udvarhelyszéki általános
népnevelési egyesület” s születésének ez rö-
vidre vont története.

Igen hosszúra nyulnók jelen előterjeszté-
sem, tisztelt közgyűlés, ha már most az egy-
leti töké alapításának részletes tárgyalásába
ereszkednénk. Ha előadnánk az ügybizottság alapi-
tók névsorát s egyes telenként közölém az
áldozatok filéit. Hisz ezen körülmény önk
előtt úgy is eléggé ismeretes. Az áldozók sze-
mei előtt pedig nem a közelsímerés utáni
hru kapkodás, hanem az eszme megtestesíté-
nek hő vágya lebegett! . . . Jónak láttam te-
hát ezen körülményt a pénzügyi jelentés kere-
tésben hagyni s itt csak is az időnként tartott
köz- és igazgató választmányi gyűlések elvi ál-
laspontja s a végrehajtás körében erre alapított
intézkedések felett tartandó rövid szemlére
szorítkozni.

Midőn a népoktatásról alkotott 1868. évi
XXXVIII-ik t. cz. szentesítve és kihirdetve lett,
a hazai közvélemény azonnal szárnyára kapta
az új eszmét. Erről beszéltek csaknem min-
denütt, a hivatali bureaukban úgy, mint a
szószéken s a hírlapok hasábjain. És mi volt
mindezen nyilvánulások legtöbbjeiben a leg-
fűresabb, legsajátságosabb? A felfogás egyol-
dalúsága, mely küzd a külalakzatért, a helyett,
hogy a lényegét igyekeznék biztosítani. A
tanügyi törvény a tanszabadság elvét procla-
málta, a nagy közönség egy jelentékeny része
pedig a felekezeti iskolák mellőzésével — közös
iskolák felállítását sürgette! . . .

És ezen áramlat hatása a mi körünket
is felkereste. A csak közös iskola eszméjének
itt is akadnak tekintélyes képviselői. Azonban
az egyleti köz- és választmányi gyűlések több-
sége egyedül a „jó iskola” elvét tűzte ki
törökvesei célpontjául s akkép az ezzel ellen-
kező nézetűk kisebbségben maradtak.

(Folyt. és vége.)

Magyar lapok szemléje.

A „Jelenkor” nem teheti fel a fusionált
kormányról azt, hogy az új főispánok kérdése-
ben valamennyien osztozzanak a belügyminis-
ter személyes előszeretetésben s egyes szemé-
lyekhez kötött bizalmában. Nem teheti fel az-
ért, mert hiteles tudomása van arról, hogy a
közjegyzők kinevezésénél is az új párt physiog-
nomiájához — önk illesztve a kinevezendő név-
jegyzéke s ez okból a mult kormány által el-
késztett névsoron gyökeres változtatásokat tet-
tek, meglehet a kormány és pártjának előnyé-
re, de semmi esetre sem a közjegyzői intéz-
mény hasznára. Ha a közjegyzőknél még nem
is tartja az országra nézve igen nagy veszed-
lemnek azt, hogy némely közjegyző kinevezé-
sénél kortes motívumok praedomináltak; hogy
ilyesmi a főispánok kinevezésénél ne történjék
meg, ezt határozottan életbevágó kérdésnek
tartja, mert az egész megye tisztikarának jó-
sága vagy roszasága a főispán személyétől
függ. Nagy szerencsétlenségnek tartaná, ha
kormány beleegyeznek abba, hogy az új főis-
pánok quasi ad hoc főispánok lennének.

A „Közérdek” ószintén kívánja a mostani
helyzet urainak, hogy clature nélkül is
boldoguljanak, mert első sorban hazafiak va-
gyunk s a szófzabadság korlátlanóságának
megmentésében nem találunk vigaszt az or-
szág életérdekeinek netaláni veszélyeztetéséért.
De előre is megjósolja, hogy kellemetlenül fog-
nak felkázni mostani álmaikból. Több előre-
látást feltételez egyébiránt a kormánypárt fő-
organumaiban, hogysem azt véljük, hogy ők a
fusionális dícsőség örök tavaszában leszenek. S
midőn mégis oly hevesen kikelnek a clature
behozatala ellen, öntudatlanul is bizalmat sza-
yaznak a mostani ellenzék loyaltása s komoly

férhas magatartása iránt. S ebben igazuk van.
Lehetnek nagy viharok a képviselőházban: de
azon botrányos agyonbeszélési taktika, mely-
ben 1872-ben a „Hon” és „Ellenör” pártja
is büntárs volt, a mostani ellenzék részéről
ismételtetni nem fog soha. A mostani kor-
mánynak azon ritka szerencse jutott osztály-
részül, hogy tisztességes ellenfelekkel áll szembe
s e szerencse egyetlen reális argumentuma a
clature ellen.

A „Reform” munkaképes országgyűlést
kíván. Az országgyűlés ülései és intézkedései
már a halálra való előkészület színet viselik.
Nincs életpezsgés a vitában s az unott ülések
rövid percekre szorítkoznak, üres házbán. A
szélsőbalpárttal s a nemzetiségi túlzókkal szem-
ben óhajtja, hogy e káros elemek a törvény-
hozásból végkép kiszoríttassanak. Most már
hozzáfoghat br. Wenckheim az országgyűlés
végrendeletének s trónbeszédnek megírásához.
A két ház tisztességes komolysággal fogja meg-
hallgatni a carmen lugubre felolvasását. Senki
a sirbaszálló országgyűlést nagyon dícsérni,
senki megírni nem fogja.

A „M. Politika” az adókievetés és behaj-
tás terén uralkodó zűrzavarról ír; mely oly
nagy, hogy az intelligens osztályhoz tartozó és
adójukat szívesen előfizetni kész polgárok
sem tudják, még az év végeig is, hogy meny-
nyivel tartoznak? Nogyon könnyű szerinte a
theoreticusoknak azt hinni, hogy az országban
minden rendben van, de lehet-e, kérdi, az adó-
kezelést szilárdabb, biztosabb alapon szervezni
az általános politikai adminisztráció szervezése
nélkül? Lesz-e előbb rend és pontosság, míg
állami közigazgatás nem fog állíttatni a mai
torz-municipálisnak helyébe?

Az „Ellenör” a szólásszabadság védelmé-
re kel ki, Franciaország és Anglia parlament-
jét szembe állítja s azt mondja, hogy a fran-
czia parlamentarismusból be van hozva a clature,
határozottság, moral, gondolkodás nélkül enge-
di az magát vezettetni. Angolország nem is-
meri a clature-t s mily hatalmas parlament-
je van.

A „Hon” a házszabályok revisiojáról tesz
említést. Elismeri az osztálytárgyalások nehé-
ségét, de most már késő e bajon könnyíteni;
a körvényezési és interpellálási jogot nem ki-
válná megszorítani, elintézésüket azonban egy
napra szeretné szorítani. A clature-től fél a
„Hon”; e helyett az elnöknek adna nagyobb
hatalmat a tárgyalások szűkebbre szorítására,
ha esetleg azok kicsapnának medrökből.

A „Pesti Napló” a tapolezai deákparti
értekezleten történteket regisztrálja s a jobboldali
ellenzékét óva inti, hogy a szélsőbalnak
minden jobb izlésű politikusk által visszatetszés-
sel fogadott eszközeihez ne nyuljon.

Tanügy.

A kolozs-dobokamegyei néptanítók egyletének közgyűlése.

(Folyt. és vége.)

Hallottunk ezután egy pár bírálatot a
megelőző napon önkényt mintatánításra ajánl-
kozott tanító urak mikénti működéséről. Mi
megvalljuk, ilyenmő műveleteknek nyilvános
és oly népes gyűlés előtt való tárgyalását nem
csak azért nem tartjuk correct dolognak, mert
az okulás alig hiszünk, hogy sok lett volna ez
alkalommal kifejtett bírálatokból is, de másfe-
lől azt tapasztaltuk, hogy az objectivitas nem
épen tartott minden tekintetben szem előtt.
Rosszul sikerült éleek az igaz, hogy valóban és
érdemileg tekintve nem nagyon sebezhetnek,
de annyi bizonyos, hogy mégis sokat ártnak
azon collegialis szellemre nézve, melyet tanító-
ink között szeretnénk erősen megszilárdítva
látni. Azt tartjuk, hogy azon tisztelt nótani-
tók, a ki ily értelemben szólt föl a gyűlésen,
valóban helyesen és az ügy fontosságához mért
higgadsággal gondolkodott.

Az idő előrehaladottsága miatt a gyűlés
delután 4 órakor folytatottott, mely alkalom-
mal Paál Ferencz, elnök tartott egy valóban
elismerésre méltó értekezést az egészségtan kö-
réről. A vérkeringést fejtegette teljes alaposág-
gal, esinos modorban és menten minden stu-
dományos módon” vitt tárgyalástól. Sok igaz
dolgot vont el következtetésül s teljesen hisz-
szük, hogy a hallgatóság, különösen néptanító-
ink körében nem fognak csak éhangzani a hely-
yes és nálunk még nagyon is elkölő tanácsok.
Mi nem abban látjuk az értekezés fő érdemét,
hogy oly roppant adathalmazt gyűjtött össze
értekezése czéljából a t. tanár ur, de sokkal
inkább a célirányos s valóban mondani m-
nők páratlan összedállításban és a helyes kö-
vetkeztetésekben nyugvó, mindenki által első
tekintetre átéhrhető tanácsok helyességében. Az
értekezés több helyen „éljen”-ak és tapsok ál-
tal szakítottatott félbe s a bevezetés alkalmával
perczig tartó ovatioiban részesítette a tanár
urat a hálás közönség.

Szabó Endre indítványára a gyűlés a ta-
nár ur beleegyezésével elhatározta az értekezés
közvetetelét s felhívjuk a figyelmet erre nem-
csak néptanítóink, de a családok részéről is,
kik bizonyára élvezettel és oklással fogják ol-

vasni a meggyőződés és használni akarás me-
leg hangján irt sorokat.

Szabó Endre indítványára elhatározta to-
vábbá a gyűlés egy kérelem intézését a nmngu
vallás- és közoktatástügyi miniszteriumhoz
a végre, hogy a nyár folytán póttanfolyamok el-
rendelését kegyeskednék a miniszter ur elhatá-
rozni, mely póttanfolyamokon, már a jövő pol-
gári év kezdetével hivatalosan életbeléptetendő
méterrendszernek a néppel való megismertetése
czéljából, a néptanítók kimerítő oktatást nyer-
nének.

A városi bizottságnak a gyűlés részéről
történetű köszönet tolmácsolása a terem át-
engedéseért egy három tagu küldöttségre bi-
zatott.

Elnök köszönetet mondván a gyűlés tag-
jainak azon higgadságáért, melylyel a tárgya-
lást folytatták s kitartásra, tömörülésre és köl-
csönös bizalomra intvén a tagokat — éljenzé-
sek között bezárja d. u. 6 órakor a gyűlést,
mely hihetőleg az egyletnek, mint ilyennek
utolsó közgyűlése volt.

A körjegyzők statusquo-ja.

Dicsznajó apr. 17.

Félreértettebb, s a gyakorlatban alkalm-
mazás által sarkából kiugrott intézmény, mint
a községek rendezéséről s ebben a körjegyzők-
ről szóló törvényczikk, aig található a magyar
törvényhozásban.

Már magában az elnevezés „körjegyző”
a társadalom előtt annyira közönséges jelen-
tőséget kezd magára felölteni, hogy immár nem
is akarunk e névből egyebet hallani és érte-
ni, mint a falusbíró mozgó pennáját, s egy
örökig irtó-gépet, honnan kisugárzik a tintam-
zon kívül köztárgyakra nem jöhet, s nem is
várható, mely képen hasonlít, azon cifra
céghez rozzant csárdai felett, hová nem jó ked-
vélből szokott bebotolni a vendég.

A körjegyzői intézmény hazánkban, még
új, s úgy látszik mégis már ledni kezdi ma-
gát — tisztelet a kevés kivételnek — a leg-
több helyt ugyanis, csak a név van még fen-
maradva pusztn, de tényekben semmi siker
nem mutatkozik. A hatás, mit ez állásban a
tényezők szolgálatától várunk kellett, úgy a
községi önkormányzatra, mint a köz adminis-
trációra, irányát tévesztette, s a helyett, hogy
nyertünk volna ez intézmény által, költségeink
csak szaporodtak az államiság érdekében várt
minden haszon nélkül.

S mind ez nem egyéb, mint saját önhí-
báinknak kifolyása: mert nincs miért palás-
toljuk, természetünkben s véréinkben van meg,
hogy a mi új, az iránt lelkesülmi nem igen
tudunk. Boldog emlékeztünk a mult időkre
olykor-olykor vissza varázsol, s jekkor valónk
a jelenben csak chaoszt érez, a jövő pedig re-
mény helyett rémes képeken tüntet föl min-
den szemünk előtt. S ez az, s ez lesz mindig
viszszamaradásunk eltávolíthatatlan oka.

De e tekintetben sem vádoljuk a népet,
mely hogy nem oly mivelte, mint felteszszük
egy felső németországi, a ki az eke-szavánál
is újságot olvas, s faja törvényeit tanulmá-
nyozza — annak nem önmaga az oka, hibáz-
tatunk kell inkább azon tapasztalt hatósági
intézkedéseket, melyek e részben a törvény-
hozás szándékával s czéljával homlokegye-
nest ellentétben állanak. Ismerünk rendelete-
ket ugyanis, melyek a körjegyzőt minden köz-
ügyi befolyástól eltiltják, s hatáskörüket a haj-
dani falu-jegyzők volt működési körére, az az
a puszta toll vezetésre visszaszorítják.

Nézetünk szerint a körjegyző, mint szí-
gorlat által kipróbált képes egyén, annyi jár-
tassággal kell hogy birjon, miszerint egy a
községi ügyekben, mint az adminisztrációban,
alkalmazható legyen: törvény szerinti ó a köz-
ségi ügyekben az indítványozó és tanácsadója
a képviselő testületnek a törvények és rende-
leteknek magyarázása által; a községi előjáró-
ságbán pedig első hivatalnok, ki a meghagyá-
sokat és rendeleteket törvény szerint teljesít-
teti; szóval a szolgabíró alatt, mint alattas
közeg a megye és községek közti kapcsolatban
a közigazgatás organumának egyik tényezője.

Reményljük, hogy ez intézménnyel is
nemsokára meg fogunk barátkozni, s a gyakor-
latban meghonosított által a vesztett haszon
egykor kárpótolva lehet, s nem fog érvényre
vergődni a csupán előítéletességből most ter-
jedni kezdett nézet, miszerint a körjegyzőségek
újabb törvény által eltöröltetnének.

— R. I.

Az igazság érdekében.

(Folytatás és vége.)

A mi a jelzett párbeszéd másnemű röp-
pentyűit illeti, mondani való nem sok lehet.
Az élezeskedés, igen szép dolog, hanem hogy
egyfelől a parlamentarés élet megizmosítására
és a felelősség rendszerének állandósítására tö-
rekedünk, másfelől az államhivatalnokok ez
esetben a főispánok elbocsátásánál vagy ki-
nevezésénél, bármik okból való jogosultságát
kérdés alá vonjuk; röviden kifejezve: megint
paradoxon. A nagy közönség hivatva van el-

lenőrizni, megbírálmi mindenkit, ki a közügyek
terére lépett, eljárásait gáncsolhatja; de mint-
egy morális pressioval lépni fel a kormány elé,
a netalán elbocsátandó főispán megtartása, vagy
a netalán kinevezendőnek ki nem nevezhetése
mellett, helytelen felfogás. Az elbocsátás vagy
kinevezés, bizalom kérdése . . . Ahoz senkinek
semmi köze, kiből bizik és kiből nem a kor-
mány. De ahoz van köze a kormánynak, hogy
ha felelősség követeltek tőle, hogy szabad tet-
szése szarint választssa meg közegeit.

Valamint nevétségek az elbocsátások, ki-
nevezéseknél azon appellata emlegetése, hogy a
belügyminiszteren kívül, illetőleg akaratja el-
lenére lehetséges a főispáni székek betöltésénél
eljárni, mire a főispáni kinevezésre szóló tör-
vény első szakaszának felelőlegessége és helyte-
len magyarázata kellett, hogy okot szolgáltat-
son, mert ugyanis azon §-us másként nem ma-
gyarázható, mint hogy belügyminiszeri ellen-
jegyzés nélkül sem el nem bocsátható, sem ki
nem nevezhető a főispán. Parlamentaris fogal-
mak szerint ez másként nem is magyaráz-
ható . . .

Folyhatott azon párbeszéd Küküllőmegyé-
ben, de hogy Küküllőmegye nem főispáni sze-
mélkérdéssel tördök az bizonyos. S csak egyes
óhajt, hogy bárki legyen jövőre főispánja a me-
gyének, az tartalék és utógondolat nélkül, re-
servatamentes, tiszta szabadelvű párti ember
legyen!

Havolt is, mert hát, hogy maradhatott
volna el Küküllőmegyében is a törvényszéki
bírák kinevezése és a megyei közéletet létalap-
jában megnagyító és szízbasztó, új megyei
rendezési törvény fogantatása alkalmával,
a pártok harczának, medréből olykor-olykor
kicsapongása, általában el lehet mondani, soha.
Soha eltervezése nem volt a közélet azon posz-
tulatuma, mely nélkül a legszebb eszmék is
besárosodnak, az t. i., hogy elvileg pártkérdési
küzelmelek, a szeevedélyességnek kimaradása
nélkül is, ha a kedélyeket fel is zaklatták, a
a személyesség lealacsonyító útjára nem lépett
rá a megye.

A kisebbség akárhányszor eszmében,
harcaiban méltánylattal találkoztott a többség
részéről; s ezen eljárásnak következménye lón,
annak idejében a választók megóvása a demo-
ralizációtól s a közigazgatási dolgoknak helyes
irányban való vezetése. Hogy teljes és kielégítő
lehetett volna minden, mindenkire nézve, azt
merészség volna állítani, s lehetnek s lehetnek
kifogások egy és más irányban, sőt egy pár
tisztviselőről még ma is el lehet mondani, hogy
mértékét nem üti meg; mindezek fölött a ma-
gán élet viszonyai belevegyítése nélkül haladott
megyei élet mozgalmajban, a szabadelvűség és
józan magatartás kívánalmának felett és fe-
lül meg.

Mindezeket egyébrek alig lehet tulajdo-
nítani, mint azon önéreztet politikának, hogy
az ügyek, a dolgok bírtak érdekek; hogy sen-
ki is nem a térd és felhajítás, ölcső, azonban
megalázó fegyverével igyekezett nézeteinek több-
séget szerezni. S bárkivel szemben a főispán-
tól kezdve, rang, vagyonbeli állapotnak, tekin-
tetbe vétele mellőzésevel, a nyílt, őszinte és
szabad szót használva, használhassa akárki is;
és az emberi gyávaság azon nemtelen eszközt
nem használta, mely szemben mosolyog, hallgat
és a színpalak között üzi a személyes intri-
gueket.

A főispáni netaláni változtatás, ha, mint
igen természetes, rokonszenz, vagy más szem-
pontból a kedélyekre betolyással lehetett, vagy
lehet is, de nem oly méryben, mi az egyik
feletti bánat, vagy a másik által okozott öröm
kifejezése által magát az ügyet kozkázattná,
vagy a főszélt szem elől tévesztendő.

Küküllőmegye soha sem üzte s ma sem
üzi azon néhol szokásos politikát, hogy egyé-
neket emeljen fel s egyéneket buktasson, aztán
hagyja a dolgot vezetetni.

A bihari pontokat épen úgy elfogadta,
mint üdvözölte az iskola törvényt; stb. soha
személyes kérdésekkel, nem vegyítette össze hi-
vatását.

Azért a röppentyűzés részletes bírálatával
nem is foglalkozunk.

Farnas Elek.

Végző gy-fehérvári román conferen- tia érdekében.

T. szerkesztő ur! Hozzájárultam a
„M. Polgár” 18-ik számában
Moldován Gergely úrtól meglehetősen éles han-
gon irt reflexiókat olvasok a gy-fehérvári ro-
mán conferentia tárgyában irt helyreigazító cik-
kemre.

Azt hiszem cikkem irányából eléggé kit-
volt vehető, hogy maga az ügy és nem pole-
misálási viszketet vezetett annak megírására.
Nem az utóbbi, hanem az ügy kellő tisztázá-
sára irányzott természetes indokok minősége
kényszerített rá, hogy Moldován Gergely ur
személyére vonatkozólag is oly dolgokat mond-
jak el, melyek őt kellemetlenül érintették.
Ne az én rossz akaratomnak tehát; hanem en-
magának tulajdonítsa felszólalásomat Moldován
ur; ki személyes érdekeit egy országos érdek
üggyel annyira összetartartta.

Moldován Gergely ur egyébiránt a czá-
folásnak legkönyvebb módját választotta: czik-
kemnek személyére vonatkozó részét ugyan
egyszerűsen rágalomnak nyilvánítja s hivatko-
zik Lázár Sándor urnak szintén Moldován G-
ur állításait czáfoló cikkére, mely szerinte a
én állításaimat megczáfolja.

E sajátságos taktika megvallom egy kis
sé nevétségnek tűnt fel előttem, mivel a k-
eddig Lázár Sándor és az én cikketemet elolvas-
ta; nem hogy czáfolatot, hanem állításaim tal-
jes megerősítését találta fel benne.

Ily körülmények között nem lehet czélón
és nem is érzem szükségét, hogy a Moldován ur
által mondottakra bővebben reflectáljak; csu-
pán csak Moldován ur azon állítására, hogy a
„conferentiára behivatott,” annyit jegyezz meg
hogy a conferentia összes tagjaital bizonyítha-
tom, miszerint a delután tartott gyűlésen, a
a mikor t. i. határozatok hozattak, Moldován
ur nem volt jelen.

Végül pedig nem hallgathatom el örömm
kifejezését a felett, hogy maga a gyűlés elnöke
legilletékebb szállott a méltatlan megítála-
dások ellen síkra. Vajha tennék ezt a románó
jövőre is a magyar lapokban, olyan téren, h-
közösösen megeríthetnék egymást.

Az a bizonyos „egy magyar.”)

Erdélyi echo

VI.

A hadizenet kijavítása.

Kedves Zsuzsi néne! A VI-ik Erdélyi Echo
hő legényesebb részét ábrontotta a beki-
gzedő, mert az e g y l e t szóra ez volt írva:

Valamint örölet helyett szszervorra let-
örlet, padolat helyett padlat, zárolat helyett
zárlat, tárolat helyett tárlat s szegület helyett
szeglet; azonképen lett egyület helyett egylet.
Hogy pedig egyélel van használatban, bizonyo-
onnan; mert valamint mondjuk elnévni elvni
lés, elnémul elnémulás; azonképen mondju
elegyül, elegyülés, elegyület, elegyület. Így h-
az egyület-ből méltán lesz az egylet. De a b-
tűszedő az együl együlés, elegyül, elegyület h-
lyett mindenütt egyesülést szedett, miből sen-
mi esetre sem következik az, hogy a budape-
ti tanácskozmány bemenjen megszónni a ezi-
retét, sőt inkább az ellenkező, hogy t. i.
én nyakamra borítsa a ezíbrés fazakát, mi rá-
nézve nem igen lenne kedves mulatság.

Kérem hát ezt az igaztást vegye figy-
lemre! Különbben közeelebről tisztelni fogom
hadizenet folytatásával és a fegyverkezés
születekkel.

Tisztelő rokona:

Módi György.

A „KELET” magán-távirat.

Feladatott Buda-Pesten ápril. 20. a. 6. 50 p. d.,
Érkezett, ápril. 20. a. 25. p. d.

A szabadelvű párt tegnapi
értekezletén a miniszterelnök n-
hány interpellációra válaszol.
A párt változtatlanul elfogad-
a bíróságok reductionjára vona-
kozó javaslatot. A főrendek te-
nap megkezdék az adójavasla-
tok tárgyalását; a vita el-
élenk; a ház általánosságba
elfogadta a javaslatokat.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril. 20. 1872.

— Mária Valéria főherczegnő son-
nézik Budapest a váci-utczán, hol a is
kedves, rokonszenző alak fotográfiaja beszo-
ozei Kollerünkől nagyban szemléltethő. A ja-
jas vonásokban most még többen gyönyör-
nek, hogy tudják, mikép a kis főherczegnő
nyira kedveli nyelvünket, jobban mondva
nyira magyar leánynak tartja magát, hogy
nadmányait is e nyelven akarja megke-
zeli. Mária Valéria főherczegnő egy nagy ká-
mellét áll, közel hozzá a kis bábu, mely
nyagul oda van dova, göndör haja file-
lett simul alá. A kis főherczegnő an-
jóság, szendesség, ártatlanság, gyermekie-
gedés ül; önkénytelenül ott látjuk mellett
báránykát, melyek annyira oda illenének

E választással kapcsolatban Moldován G-
urnak személyére vonatkozó azon megjegyzése
„a „Kelet” szerkesztője volt első, a ki kétségek
előttem, hogy a conferentián csak annyi végeztet-
volna, mint a meenny kihirdetett”, kényszerítve
magam kijelenteni, hogy azt igen is tettem, de
rólag a Moldován Gergely ur egyoldan értekezé-
sén. Ha ép oly titokzassággal folyt le a gyűlés ak-
kor — gondolom magamban — vagy nem ha-
volna nyilvánosságra a határozatok, vagy olyat-
tároztak, mint el kellett titkolni. Később értes-
hogy a rendőrség is képviselve volt a gyűlésen,
kellőt felvilágosítások után, a mint nekem nem
hiszem másoknak sem lehet aggodalma a Gyula-
vártól történtek iránt.

Bakázy E.

képhez. Minden elemelő
távjára a serdülő királyi egyetemen

Az unitáriusok Koldos László emlékére. Bostoni lelkész Hale E. ur, ki budapesti érkeztelen 1873-ban jelen volt, ohát fejezte ki az iránt, hogy gyűlékezete örömele venne bármily csekély emléket a leg-
rebb unitárius gyűlékezettől, jelesen a kolozs-
vá anyaelektől. A kolozsvári eklésia ez
ohjt teljesítendő, uraslati készletei közül egy
anyozott ezüst tárgyért küldött el, melyen a
ketkező körülírás volt: „Az egy igaz Isten-
nek és az ő fiának az ur Jézus Krisztusnak
tiszteletére. Anno Domini 1687.” A bostoni
unitárius egyház ez emléket meleg szavakkal
mköszönvén, a többek közt ezeket mondja:
„mi lelkészünknek Magyarhonban való lá-
togatása, a vendégszeretet, melyet önk Morri-
s, Fretivell és más testvéreink irányában ta-
natottak, az önk lelkészének szavai és a
Riza püspök szavai, a kit mindnyájan tisztel-
tanultunk, nagyon közel hozták a mi szíve-
irkehez és emlékeinkhez az erdélyi unitária ekk-
lésiákat. Az önk egyházával pedig most már
szál összekötött minket az a nemes ér-
z, a mely önköket e nagylelkű és szép aján-
d adására sugalmazta. Mi ezáltal mintegy
láthatólag egyesítve vagyunk isteni tiszteletünk
lemagasztójában történetünk mártyr egyhá-
zával. S valahányszor mi vacsorával élünk, min-
di réa emlékeztünk azokra, kiknek arczeit bár
na láttuk, de a kik mégis egyik velünk hit-
bi, reményben és szeretetben.”

— **A városi** Redoute építésének ügye
anai szakosztályi ülésben kerül tárgyalás alá,
s ez ügyben dönteni fog a valószínűleg pén-
tetre összehívandó képvisleti bizottsági gyűlés.

— **A „Dalkör”** (vasárnapi) dalestelye
jón jó kilátások mellett nyitotta meg a tava-
s és nyári mulatságok sorozatát; de nem a szá-
dában, hanem a redoutében. Időjárásunk még
szál durcásabb s a fanyar tavaszi zephyre-
nek sokkal ridegebben fujdogálnak, hogysam
nr most megkezdhetők volna a „májáliso-
k”. Különbön is ez estély a dalé volt, ha
nyan nem lett volna még inkább a tánczó:
„A „Dalkör” tántorihatalan hívei — müködők
épartolók — egyaránt kitétek magukért; s
anyily nagy buzgalommal igyekeztek amazok
equálni a hét darabból összeállított únos mü-
st, épen oly érdeklődéssel s elismerő taps
varral kísérték emezek minden egyes dal elő-
asát. Néhány régi kipróbált árja élénk tanu-
syt nyújtott ugyan a mellett, hogy egyes ki-
több s tehetségesebb erő nélkül a legnagyobb
bzgalom is csak a jóakarát és udvariasság el-
inerését tudja kivívni. Ez azonban nem azt
aarja jelenteni, hogy a „Dalkör” vasárnapi
eadása ne elégitette volna ki a szép számmal
özegyült közönséget; az egyes piecek között
anban legélénkebb tapsokban részesült, mint
ndig ezuttal is Erkel Sándor szép „Lelke-
slés dala”. — Az egyes darabok közötti
sineteket Pongrácz Lajos igen jói szerve-
zt zenekarának játéka töltötte be s igen nagy
hást keltekkel különösen az öreg Pongrácz
gyönyörű klarinét-változatai kedvelt népdalok
fött. Az előadás után egy 10 óra tájt aztán
tazra kerekedtek s a „tánczosvár”. (pardon,
„Jelvtör” bácsi!) ifjúság járt a „Jelvtörből
észen hajnal előttig.

— **Színházunkban** szombaton Shakes-
pare „III. Richárd”-ja adott. Csak ritkán
v részünk klasszikus daraboknak any művészi
tesceit bíró előadásának élvezetében, mint
mipőne a szombati mondható. A szereplők
kül óriásképpen emelkedtek ki Kovács Gyula
smagával III. Richárdot a nagy színműalkotó
dal ez alaknak képzelt művészi színvonalra
eelte. Alakítása oly kerekded, oly classicus volt,
egy magyar színpadon aligha fel lehetne találni
rását. Összeállította előttünk Richárdban a rutsá-
gt s mégis szonyt keltett iránta fel mint a fes-
trenek, hol a sebes beszéd által lett beszéde-
rtetlenne; a darab vége felé pedig a hős majdnem
fedtelé vele Richárdnak az első felvonásokban
ien jól utánoztott testi felszégességet. A mellé-
sereplők: Szentgyörgyi István, Mátrai Béla,
acsarai Imre, Némethy Irma, mindnyájan
ép sikerrel feleltek meg feladatuknak s csu-
lman Bezzkőné szerepét kellett volna Boér
mnának játszania. Tegnap Pihlele Cornelia
lépése helyett Hunyady László kitűnő dal-
nyunket hallottuk. Hunyady tudvaleg a
ily szék, ép oly nehéz dalmű is és így a
i dalműarsulatunktól alig lehet kívánni,
gy teljes correctséggel adassék elő. Lászlót
ekete Ignác személyesítette nagyobb siker-
al, mint a minőt több közelebbi fellépésében ara-
tt, de azért önéke ezuttal is legfeljebb csak
kielegitő jelzőre tarthat igényt. Scholaster ur

a királynak az ő erejét felülmúló szerepével
birkozott meg; Noszveda Erzsébetet személye-
sítette. Tulajdonképen csak Bodorfiról és Ge-
resnéről mondhattuk el, hogy mind correctség,
mind a hang tisztasága tekintetében a foko-
zottabb igényeknek is megfelelték.

— **A helybeli** lövöldében, a vasárnap
tartott lövészet alkalmával összesen 1260 lö-
vést tettek; az első díjt Husznik János nyer-
te el.

— **Kolozs megye** ez évi első közgyű-
lését tegnapp délelőtti 10 órakor szép beszéddel nyi-
totta meg elnökölő E. szterházy Kálmán
főispán ömeltósága, felemlítve a mult gyűlés
óta történt egy örvendetes eseményt, a pártok
fusióját, s egy szomorú a megye közszeret-
ben álló alispánjának Macskásy Pálnak hal-
lálát (kinek helyjét gyászszalaggal körített ba-
bérkoszoru jelzé) a bizottság részvét nyilatko-
zatát jegyzőkönyvileg kifejeztetni, özvegyével
kivonatilag közölni s a sírkövén a megemléke-
zést felemlítettni javasolja, a mi az öszves bi-
zottsági tagok felállításával egyhangul elfo-
gadatik. Szabó József bizottsági tag a kívül
maradandóbb emléket is óhajt s kéri a bizott-
ságot, hogy a megye termében a főispán ur
képe mellé, a jó emlékü alispán képét fastesse
le és tésesse ki, mi szintén határozatba megy.
Vajda László a románok nevében külön is ki-
fejezi részvétnyilatkozatát, minthogy „azonban
előbb már a gyűlés öszves tagjai kifejezték,
a kifejezés mellőztetik. A miniszteriumi leiratok
között gr. Szapáry Gyula hazafias hangon
tartott bucsú-szavai megéjenezetnek, úgy az
uj miniszterium beköszöntője is, melyre egy
meleg hangon irt bizalmi felirat olvastatik fel
és fogadtatik el. Trombitás román bizott-
sági tag egy felirati pótlékot kér felvételni,
mely szerint a románok a magyar államiság-
nak nem kívánnak ellenségei lenni s kéri a
miniszteriumot ne is tekintse őket ilyennek,
hanem másfélől igyekezze panaszait meg-
hallgatva könnyíteni azon. Vajda László is
kéri a pótlék felvételét, hiszen az csupán azt
akarja, a mit a „Kelet” magyar lapban „egy
magyar” óhajtott, hogy a feltékenykedés he-
lyett a nemzeti egyetértés és béke jöjjön létre.
Az indítvány az állandó választmányhoz téte-
tett át, hogy holnap jelentéssel bocsássa tárgyalás
alá. Gyarmathy Miklós főjegyző mintalispáni he-
lyettes jelentését megtévé, az idő előhaladása
miatt a tárgysorozatát eltekintve az alispáni
választás tüzetik napirendre. Candidál bizott-
sága a gyűlés megválasztja: Br. Kemény Ján-
ost, Lészay Ferencet és Dr. Szilasy Gergelyt;
a főispán kinevezi Gróf Kornis, Macskási Pé-
ter és Hosszú bizottsági tagokat. A candidál bi-
zottságelső helyen Gyarmathy Miklós főjeg-
zőt ajánlja, s nevének említésére az öszves bizott-
ság háromszoros ajánlással fejezte ki, hogy osztalatul
benne van bizalma s elnökölő főispán a bizalom e
megható nyilvánulása által megválasztott volt
derék főjegyzőt, alispánnak felesketi s a jelvé-
nyeket meleg szavak kíséretében átadja neki.
Az uj alispán láthatólag meghatott szavakban
mond köszönetet a bizalom e szép nyilvánulá-
sáért, s kéri az öszves bizottsági tagok segít-
ségét, hogy fontos állomásának megfelelhessen.
A hiányos jóakaratu feltárását, hogy orvosolni
lehesen igéri, hogy mindent megteend, hogy a
várakozásoknak megfelelhessen s a jelvénye-
ket oty tisztán hagyhasa utódjára, a milyen
tisztán elődje red hagyta. A megújuló éljenzé-
s után elnökölő főispán kijelenti, hogy az idő
előrehaladása miatt a gyűlés délután 4 órakor
folytatatik, a mikorra a most megüresedett
főjegyzői állomás választás útján betöltése tü-
zetik legelőbb napirendre.

— **Kolozs megye** mai ülésén jelente-
tett be a főjegyzői állomásra tegnap történt
szavazás eredménye, mely szerint Bonis Ist-
ván a beadott 127 szavazatközl 66 szavazat-
tal megválasztott főjegyzőnek dr. Isakua-
ré 61 szavazata, ellenében. A mai ülésről la-
punk holnapi számában emlékeztünk bőveb-
ben meg.

— **Csak közelebből** elhunyt derék pol-
gártársunk, a kereskedői szorgalom és tapintat
mintaköpe, Csapó Sándor, már régen tervezte
egy igen célszerű, nagyobb városokban már rég
homos, de nálunk még ismeretlen újítás be-
hozatalát és nagymérvű üzletében alkalmazását.
Eleiben, fájdalom! nem vihető ki e kedvenc
eszméjét. Ezen újítás abból áll, hogy az áruló
segédék helyét nők pótolják. Az üzlet kezelé-
sége, a mely azt az eddigi mérvben és a bold-
ogult jó hírből álló czége alatt tovább foly-
tatni határozta, ez újítást alkalmazni fogja, és
ezzel nemcsak az elhunyt emlékének fog hódol-
ni, hanem az üzletvezetésben is célszerű gaz-
dálkodást alkalmazand. Nem szólunk azon kel-
lemes benyomásról, a melyet a vásárló közön-
ségre az a körülmény gyakorol, ha szép női ke-
zek szolgálnak neki a szükséges árucikkkel; csak
azt az önköket legyén szabad kiemelnünk, a mely
derék becsületés polgárlányoknak alkalmat nyit,
hogy tisztességes foglalkozás által, a mely pol-
gári állásuk tekintélyét legkevésbé sem csorbítja,
maguknak szép jövedelem forrást szerezenek.
Semmi lealázó sincs abban, hogy jó háztól va-
ló hajadonok tisztességes keresetmódhoz nyul-
nak, és által szerzendő meg anynyi aprókecs
szükségleteikre a költséget. Azon elv, mely a
szóban forgó intézkedést célszerűnek mutatja,
azt a mulasztatlan feltételt is parancsolja, hogy
az alkalmazott árulóknak erkölcsi híre szeplőtlen
legyen. Azért bocsátkoztunk terjedelmesebb fej-
tegetésébe ennek a tárgynak, hogy lehetőleg el-

hárítsunk minden aggodalmat, a mely vállalko-
zónkét netán eljeseget a kínálózó alkalom
megragadásától, másfelől pedig figyelmeztessük
őket azon főfellettre is, a mely alkalmazásukra
nézve elkerülhetlen. A kik képvisítve hiszik ma-
gukat az árulóúi állomásra, jelentkezhetnek
szülőik kíséretében a Csapó Sándor-féle főüzletben.

— **A n-szebeni** állam-főgyimnasium-
nál folyó tanév végén a szóbeli érettségi vizs-
gálat július hó 1-én és 2-án fog megtartatni.

— **A brassói** ipar- s kereskedelmi ka-
mara br. Simonyi Lajos ipar s kereskedelmi
m. kir. minister urhoz údvözlő iratot intézett,
melyben kinyilatkoztatja, hogy a fontos teen-
dők megoldása alkalmával a munkában és hü-
ségben ők se akarnak hátramaradni. E bizto-
sítás mellett kéri a ministert, hogy hazafias
üdvözlétük s a bizalom és a tiszteletteljes
nagyrabecsülés kifejezését fogadja szívesen s
ajándékozza meg azon ipar s kereskedelmi ka-
marát magas vonalmával és hajlamával.

— **Küküllő megyéből** vesszük a tu-
dósítást, hogy ott folyó hó 18-án D.-sz.-Már-
tonban a szép számmal összegyűlt különböző
pártszínezetű választók kimondották, hogy a
küküllő megyei pártok a „szabadelvű” párt el-
nevezést felveszik s mint ilyen szervezkedtek
is. Ugyan e gyűlésen Horváth Gyula indítvá-
nyára alispán Pécsa Józsefnek és Farnos Elek
indítványára b. Kemény Gábornak bizalomnyi-
latkozat fogadtatott el. Lapunk holnapi számá-
ban bővebben.

— **Nyomozólevél** Alfonsz ellen. Don
Carlos fivére ellen a porosz kormány nyomozó
levelet bocsátott ki, mely legujabban az egyes
hatóságoknak kellő mihez tartás végett megkü-
detett. Az okmány a „Westf. Mercur” szerint
így hangzik: „Berlin, mart. 23. A spanyol
kormány, közölve egy, Don Alfonso ellen an-
nak illetékes törvényszéke által hozott elfoga-
tási parancsot, melynek értelmében ő rablás,
gyújtogatás, erőszak és gyilkosság miatt üldö-
zendő, felszólította a birodalmi cancellárt, hogy
az infanst, a mint porosz földre lép, a Porosz
és Spanyolország között kötött szerződés érte-
lmében elogassza. Minthogy a bemutatott ok-
mányok az említett szerződés követelményének
megfelelnek, utasítjuk az illető hatóságokat,
hogy Don Alfonso infanst, ki, hírlapi közle-
mények szerint ez idő szerint Bécsben tartó-
zkodik, elfogják, s arról rögtön jelentést tegye-
nek, a közben pedig ügyeljenek arra, hogy al-
fonzón infans a kiadatás módjának eldöntéseig
biztos őrizet alatt tartassék. Az üldözött szem-
ély leírására nincs szükség, minthogy a határ-
széli hatóságok bizonyára könnyen értesülést
fognak szerhezetni az infansnak és őt kísérő ne-
jének érkezéséről. Alirva: Eulenburg gr. bel-
ügyminiszter. Leonhardt, igazságügyminiszter.
A királyi kormánynak... (bizalmas.)

— **A mi** felett tizenkét rabbi tanács-
kozik. Az „Üng.” beszéli: Tizenkét rabbi —
mint hírlak — fog legközelebb Csapon tanács-
közmanyt tartani egy jogi kérdés fölött, mely
a következő esetből származott: Több évvel
előzött Erdélyben, Deesen egy szegény zsidó
látván, hogy minden fáradozása sem e-eg csa-
ládja jövőjét türethetőbbé tenni a nyomoru jelen-
lét, csekély keresményét nejjével megosztotta
s őt gyermekeivel hátrahagyva, Pestre költö-
zött, hol — mint afféle képzettség nélkül való
egyén — nem talált más keresetmódot, mint
a hordárságot. Álmaitak teljesülésével azonban
e keresetmód sem kecsesgetvén őt, egy év lefolyá-
sa után Észak-Amerikába vándorolt ki. A ki-
kötőben, hol partra szállt, arról értesült, hogy
egy új város van épülőben, utját tehát oda
irányozta. Megérkezve, nem tudott jobhoz fog-
ni mint felöltöni a hordári egyenruhát; s kiál-
lani a közterre. A kezdetet mindjárt siker ko-
ronázta. A lakosság belátván a hordári intéz-
mény czélszerűségét, egy hordár testületet szer-
vezett s annak igazgatójává a mi zsidó földink
választott. Ettől kezdve tekintélye s ezzel
együtt vagyonja is folyton nőtt, annyira, hogy
mintegy tíz év múlva 50 ezer dollárnak lett
urrává. Ekkor megszálta őt a honvágy s utnak
indult haza felé. A kikötőben várakoznia kell-
vén hoszabb időig, ez alatt egy ideggennel ba-
rátságot kötött. Nem sokára azonban súlyos
betegségbe esett, melyből nem remélt felgyó-
gyulni. Megmondta tehát az idegennnek, hogy
vánkossa állt van végrendelete s 60 ezer dol-
lár, kervén őt, kézbesítse azokat halála után
nejének. Mikor súlyos betegsége jobbra fordult
s elvesztett eszméletét ismét visszanyerte, leg-
először is vánkossa alá nyult, azonban vagyo-
nának és végrendeletének csak hült helyét ta-
lálta. — barátja magával vitte azt Európába.
Ő tehát felgyógyulása után viszszerát ismét az
előbbi helyre, hol elhaltatván vesztességét mint
gazdagnak vélt egyének sikerült pár év alatt
ismét 20 ezer dollárt szerzeni s ekkor ismét
utnak indult. E közben barátja, ki vagyonáva-
rosz indulatból megszökött, Hamburgba érkezve
csakhamar megbeégült és meg is halt. A ha-
tóság a nála talált végrendeletet a még me-
lévő 6000 ezer dollár Deésre küldötte. A
végrendelet és téves tudósítás következtében a
né férjét meghaltának gondolván, míg ez ujra
munkához látott, ő ismét férjhez ment. A régi
férj szerencsésen haza érkezett. Sietett nejét
felkeresni s nagy meglepetésére ott nagy ven-
dégserget talált. Legidősebb leánya tartottá

menyegzőjét. Bement tehát az ilyenkor építeni
szokott sátorba, s a vendégek közé vegyült,
ezek egymás után az asztalhoz léptek, a s
menyasszony részére ajándékokat tettek le. Ke-
vés idő múlva egy férfi lépett az asztalhoz, ki
így szólt: „En a menyasszonynak mostoha
atyja, adok neki száz forintot.” Ekkor a mi
emberünk lépett az asztalhoz: „En — mondá
— a menyasszonynak igazi atyja, ezer forintot
adok neki!” — Képzeltetni a zavart, melyet e
szavak idéztek elő. — Tudnivaló, hogy az ort-
hodox zsidók minden peres ügyben a rabbihoz
fordulnak s ügyeiket csak végső szükségben
terjesztik az országos és illetékes bíróságok elé.
— E kétférfizetű ügy felett is Magyar- és
Gácsországi tizenkét legtekintélyesebb rabbija
van fölhíva határozni.

— **Hajótörés** a légben. Párisi távira-
tok jelentik, hogy tudományos czélból ottan
felbocsátották a „Zenith” léghajót; sebesen
8 ezer meterre emelkedett és azután hajótörést
szenvedett; két léghajós Croce és Spinelli
meghaltak, a harmadik Tissauster súlyo-
san megsérült. A léghajó Indre departementben
esett fe.

— **Megjelent** Stein Jánosnál Kolozs-
várt: „Válasz Kovács Albert, pesti ev. ref. hit-
tanár urnak az erdélyi ev. ref. egyházkerület
papnöveldeje ügyében.” Irta Szász Domokos,
kolozsvári ev. ref. pap. (Külön lenyomat az
„Erd. prot. közlönyből.”) Ajánljuk a kiváló gon-
dal írott, 39 oldalra terjedő rőpiratot az ev. ref.
egyházkerület papnöveldejének jövője iránt ér-
deklődők figyelmébe.

— **A „Vasárnapi Ujság”** ápril 18-
diki száma következő tartalommal jelent meg:
Dr. Fraknói Vilmos (arozképpel). — Kerényi
Frigyes költeményeiből: Honvágy. Fanni ha-
gyományainak olvasásakor. Pákh Alberthez. —
Czárna Tamás. (Amerikai beszély.) — Isztria
és Dalmácia, II. (Két képpel). — Velencei
gyümölcshajó (képpel). — „Az úszó város.”
(Verne Gyula regénye, képekkel). — Kerényi
Frigyes költeményeiről. — A hétről. — Iro-
dalom és művészet, stb. rendes rovatok. A „Va-
sárnapi Ujság”, előfizetési ára évnegyedre (apr.
— jun.) 2 ft; a „Politikai Ujdonságok”-kal
és „Magyar Gazdák”-val együtt 3 ft.

Kivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből.

— Pünköshti Mózsesnek karácsonfai 1538
ft 55 krra becsült ingatlan javai máj. 29-én
eladatnak.

Puskás József 1823 ft-ra becsült ko-
lozsvári külső-farkas utcái házastelke s 441
ft 45 krra becsült kaszárnyája május 14-dikén
elárvereztetett.

— Csapó Sándor elhalt kolozsvári keres-
kedő hagyatéka tömege részére gondnokul Stein
János nevezetett ki.

— Nagy-Szebeni kereskedő Haggi N.
György és neje Kaggi Friderika javai felett
a csőd megnyitott.

— A dévai állami reáltanodánál a ma-
gyarnyelv és irodalom tanszékére pályázat van
hirdetve.

CSARNOK.

Az orvosok.

(Szemlény Weber: „Demokritos”-ából.)

(Vége.)

A világ mindig kíváncsi, változókonny és
könnyen hívó volt s így mindig több kurozó is fog
lenni, mint alapos orvos s az ő szeleburdisága-
ik mindig mélyebb benyomást tesznek a nagy
tömegre, mint a solid orvosok. Cagliostro kis-
üvegesei a megijítő csodaessenti ával mily gyo-
san keltek el drágaságuk dacára is!

Egyszerű kipróbált házi szer többet ér,
mint a betegség fölől irt száz tudós elmélet s
néhány szer, melyet a vadak vagy vénasszo-
nyok találtak föl, nem egyszer szégyenitette
meg a legtudósabb orvosokat. A himblöltés
nem Cirkasia nőinek köszönjük-e és a legjobb
szereket a hidegláz és kigyómarások ellen nem
a vadak találták föl? A csuklás ellen sok sze-
rünk van s mialatt az orvosok egész tudomá-
nyos pófalv beszélnek erről — a háziasszony
így szól: „Hüvelykujjaid körmeit tedd kis uj-
jaid körmei alá és szorítsd a migfáj.” Az em-
ber mély lélegzetet vesz s egyik göres elúzi a
másikat. Hány betegséget nem verhetnénk ki
eszkünkből vagy elmulasztatnánk, elaludhatnánk
és elnyomhatnánk, mint a katonák a köhögést
a disz-szemlénel.

Eltekintve ezektől egy solid orvos mégis
mindig fontos személy, mert az egészség és hosz-
su élet természeti ösztön, és azon általános
kívánság, hogy a valóban tudós ember is kap-
ja meg a magáét helyes. De mit használ
minden, ha egészség nincs.

A theologus ha mindjárt semmi egyeből
nem beszél is, mint az örök boldogságról,
igyekszik a lehetőleg élvezni, a mig e siralom
völgyében tévelyeg. Minő szerencse, hogy az
egészség nem vehető pénzen! A szegényeknek
bizonyosan egy mákszeményi sem jutna belőle.
Keresztyén és zsidó zsidók mindent elkapnának
orunk előtt. Gazdag dobzódók és a főnemesség

nem engedné hogy más is jogosított legyen a
vásárlásra. Így azonban a szegény ingyen kapja
s pedig rendesen irigylése méltóan nagyob-
adagban.

Az egészség a valódi egység, mely ez
élet nullának értékét ad s ezért az egyszerű
régiek leveleket mindig „Vale”-val végelék
sőt megengedték, hogy az életnek, melyben hi-
ányzott az egészség, önkényesen is vég vettét-
hessék. Csak az egyházi atyák tarthatták al-
kalmasabbnak a beteges állapotot a szent élet-
re, melyben némely erőny könnyebben megsze-
rezhető. Az ily betegek épen azért gyakran to-
vább is élnek, mint a kinek egészségtük olyan.
mint a makk. Epicur Soryja fájdalom nélküli
élet vagy negatív kéj, és én ezt abba helyezem,
ha soha sem volt szükségünk orvosra, a mely
tekintetben áldom az én istenemet.

Mens sana in corpore sano (ép lélek ép
testben) a legnagyobb földi szerencse, a mit
leginkább elősegít az élet örömpoharának he-
lyes teleltetése és helyes, de nem igen gyakori
kiürítése.

Armstrong tankölteménye, „a művészet,
hogy mindig egészségesek legyünk”, a legszebb
költészet, mint sokkal szebb, a „Messiada” és
Hufeland művészte, az életet meghosszabbíta-
ni — a legszebb prosa; ha azonban mégis be-
tegek leszünk — akkor helyesebb ezen jelmondat:
dolor gravis brevis, longus levis (az éles fájdalom
rövid, az enyhe hosszú), mint Kartnak minden
maximái. Maga Hanswurt is megérdemli, hogy
meghallgattassék, a ki beteg pajtásának e kér-
désére: „Mit kell vennem? így válaszolt: „Ma-
gadát figyelembe.”

Mértékletesség s nyugalom
Hol örömmel párosulnak
Nincsen ottan mit keresni
A bölcs képű orvos urnak.

KÖZGAZDASÁG.

**Az egyesült erdélyi takarékpénztár
1875. mártius 31-én tartott rendes
közgyűlésének jegyzőkönyvéből.**

(Vége.)

1. Vegye tudomásul a számvizsgáló bi-
zottságunk az 1873-ki és 1874-ki számszá-
mokra vonatkozó jelentéseit, s ezek alapján
adja meg a választmányának a szabályszerű
fölmmentvényt.

2. Fogadja el a múlt évi nyeresé-
mefosztásra vonatkozó javaslatunkat, s jelesen
hogy részvényeink 1874-ki szelvénye f. évi
július 1-én 5 frral váltassék be. Az ideigle-
nes elismervények ugyanazon alkalmattal névre
szóló ideiglenes részvényekkel fogván becsér-
letni, ezek bélyegilletéke és az előállítási költsé-
gek fejében darabonként 25 kr lesz az osztá-
lékból levonandó.

3. Jegyző ezután olvassa a számvizsgáló
biztosok jelentését, mely szerint az egylet ügy-
vitele a legnagyobb rendben találtott.
Tiszteit közgylés!

4. Az 1874 és 1875-ki mérlegek nyom-
tatásban a közgyűlés tagjai kezén lévő, felol-
vasottaknak vettek.

5. Elnök a történt előterjesztések után, azok
tárgyalására hívta fel a gyűlést, a mely egy-
hangu határozattal kimondta:

a) hogy a választmány jelentését helye-
sítő tudásul veszi,

b) hogy a választmányának az 1874. és
1875-ki számadásokra nézve a fölmmentvényt
megadja,

c) hogy a nyeresémi-felosztásra vonat-
kozó javaslatot elfogadja s ennek következté-
ben a részvények 1874-ki szelvénye f. évi
július 1-én 5 frral váltassék be. Az ideigle-
nes elismervények ugyanazon alkalmattal névre
szóló ideiglenes részvényekkel fogván kicserél-
tetni, ezek bélyegilletéke s az előállítási költsé-
gek fejében 25 kr. lesz ez osztalékból levonandó.

6. Az alapszabályok 28. §-e értelmében
a 18 tagból álló választmány egyharmada
helyébe új választásnak kellene történni; mi-
után a választmányban 3 tag helye különben
is üres, a meglevők közül csak 3 tag neve
sorsoltott ki. Ezek a következők: K. Biasini
Domokos, Korbuly Bogdán, Tauffer Ferenc.

Elnök fölhívja a gyűlést a 6 választmá-
nyi tag választására, és szavazatszedőknek ki-
nevezni: Dobál Antal, Gspann Károly és Tauf-
fer János urakat.

A megejtett titkos szavazás eredménye a
következő volt: 263 szavazatból

Korbuly Bogdán	ur nyert 258 szavazatot
Tauffer Ferenc	" " 258 "
Gyarmathy Miklós	" " 248 "
Dr. Fischer Lajos	" " 241 "
K. Biasini Domokos	" " 228 "
Kirmayer Károly	" " 168 "

(Elnök br. Bánffy Albert a szavazás alatt
eltávozván, az elnökséget alelnök Simon Elek
vette át.)

Az alapszabályok 42 §. értelmében a
számvizsgáló bizottság tagjára felállítás útján
megválasztattak: Dobál Antal, Gáll Lajos,
Tauffer János, Tóth József és Váradai Móritz
urak.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyilttér.

**Az általános ipar- és ke-
reskedelmi ügynöki iroda ó-
vár bástya-utca 6-ik sz. a. levő
iroda-helyiséget ápril. 24-én átte-
szi a bel-monostor-utca 19-ik
számú házhoz.**

Hirdetmény.

Az alsó-dreheimi kormajog arányosítása kértén: tárgyalási naplót folyó évi május 10-ike d. e. 9 órája tüzetett ki a község házánál meg tartandólag. sz. 111. §-ra való figyelemzetéssel felszólítottak: hogy a kitűzött tárgyaláson személyesen, vagy törvényes meghatalmazott által jelenjenek meg.

Tördán, 1875. április 14-kén. RÉDIGER BÉLA, aljegyző.

FIGYELEMRE MÉLTÓ.

Mivel a 27 kros útlelet a t. községet azon hiedelemben tartják, hogy az ott kapható cikkek más útleletben nem lennének feltalálhatók, szükségesnek tartjuk a n. ér. községet becses tudomásra hozni, hogy útleletben mind azon áruk sokkal olcsóbban árusítottak el és pedig:

Karton, Batist, Creton és Kanavások

Mosó karton és batist kendők dbja 20 „

Ruha szövetek sima, csikos és

nagy választékban 20-24 kr.

Ezeket kívül dús raktárt tartunk, a legújabb mosó ezér-

na és szőrszövetek, posztó s gyapjú kel-

mék, rumburgi, hollandi és Creasz vásznak,

Chiffon, fehér csipke és színes függöny, nem külön-

ben napernyőkből, mind a legújabb gyárakból

boszereve. (180) (1-3)

Midőn a n. é. község becses pártfogását kérjük, igérjük,

hogy minden igényeket oda irányuland, az irántunk eddig

tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeli.

Tamási Testvérek.

(91) Csak 3 frtért o. é. kaphatni egy jó gazdaszony-szerelvényt, amely áll:

1 garnitúra legújabb párisi kézfűző és

gallérből;

12 cséve mindenféle színnel fehér és fekete

valódi angol cseréből;

1 font pottendorfi kő-gyapból;

1 elegáns lepelből (Nouveauté de Paris);

100 darab legújabb varrótübből, tokban

rendezve, elég egy évre;

1 levei angol kötőtűből, rendezve, avéig

1 elegáns teljes varrószekélyből újany

tokban.

Mindennek ára csak 3 frt o. é.

Erstes Wiener-Export-

haus, Bécs, II. Ferdi-

mandstrasse 2.

Utánvét mellett is küldünk.

(89) Csak egy kísérlet kell!

hogy mindenki meggyőződhessen bámulandó jutányos

27 kros

Vásznak:

1 vég 50 rőfös, széles szövet, 13 frt 50 kr.

1 vég 30 rőfös, széles szövet, 8 frt 10 kr.

1 vég 30 rőfös, széles csipke-vászon, 8 frt 10 kr.

1 vég 30 rőfös, széles creas-vászon, 8 frt 10 kr.

Selyem- és bársony-szalagok.

Falt, vagy noblesse-selyem minden sima dírtos színből,

színes hátrázékkal is. Ot új szélesek rófe 27 kr. Két

új szélesek 2 rófe 27 kr. színes selyem-szalagok, 27 kr.

diszkrét, színes selyem-szalagok, 27 kr.

Továbbá

fehér damaszt-törülközők, vaston ágyneműk, nehéz hossz-

szalagok, bútorvásznak, háló- és szőnyeg-függönyök, való-

di színnel percalin, török ponyvakabát-kelmék, bar-

chantor sat. sat. rófe 27 kr.

Gyapjú-ruhakelmék.

széles nehéz ripzsek, hátré-diagonálok, tibetiek, gas-

zerek, bárók, simák, csikosok, mindenféle színből,

rőf száma 27 kr.

27 kr.

Egy darab

Legyen mindenféle színből, 27 kr.

Egy garn. fej- és melléskor bársony-szalaggal, rózsák-

kal díszítve, 27 kr.

Egy pár keszű gallérral, 27 kr.

1 fej- vagy szálkötő, valódi, 27 kr.

1 lon-zsebkendő, 27 kr.

Ingyen,

még bérmentve is!

leggyönyörűbb női ruhakelmék

nagy választékú mintagyűjteménye:

HAMBURGER ADOLF

divatárúkereskedésből

IV. koronaherceg-(úri)-utca 3-ik szám

BUDAPEST.

STEIN JÁNOS

papirkereskedésébe, kedvező feltételek mellett — csak is szo- rosan a kereskedést illető te- endőkteljesítésére — felvétetik gyakornoknak egy 3-4 gymnasialis osztályt végzett erkölcsös magaviseletű ifju.

(177)

(2-*)

Tauffer János

czukrászata felett kiadó

2 terem, egy elő- és feredő

szobával.

Értekezhetni ott helyt.

TEMESVÁRI MANÓ

cipő gyára

Budapest, király-utca 1 sz. ajánl

hölgyeknek:

Fűző topánkákat brüsszeli fémnyázós orral, szép himzés díszes-
Fűző topánkákat erős bőrből, fémnyázós orral, szőszes és srófolt talppal,
strápara és esős időre való.
Topánkákat gummi húzóval brüsszeli fémnyázós orral, magassza szabva, finom kiállítás
Topánkákat gummi húzóval erős chagrain, vagy borjúbőrűből, szegezett és srófolt
dupla talppal, nagyon tartósak
Kivágot párisi fűzőval fűzőtalan

U r a k n a k:

Topánkákat finom chagrain dupla-bőrből, szegezett és srófolt dupla talppal, igen erősek
Topánkákat vikszos vagy bagariabőrűből, szegezett és srófolt dupla talppal, igen erősek
Topánkákat finom gittibőrűből, cifra, fémnyázós orral szalonba és bába való.
Topánkákat orosz lakibőrűből, szegezett dupla talppal, srófomunka
Vadászosi-mák vízhatlan dupla bagariabőrű vagy vikszos bőrből, háromszorosan
srófolt, dupla talppal
Ugyanazok orosz lakos bagariabőrű
Fűző-topánkák vikszos, vagy bagariabőrűből, srófolt dupla talppal
Lány-topánkák brünelből, vagy bőrből, igen erős szegezett dupla talppal
Gyermekek-topánkák brünelből, vagy bőrből, igen erősek, vassal szegezett
talppal, igen jók és tartósak
Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Vidékről jövő megrendelésekre — postai után-
vét mellett — legnagyobb gond fordítatik.

(106)

(21-150)

Csak alapos, gyors és okos gyógyítást biztosít utobajok ellen.

Befekcsendezés nélkül, fájdalom nélkül, az emésztési szerveket megta-
madó gyógyeszek nélkül, következményi bajok és a hivatás megzavarása nélkül,
számos ezer esetben kipróbált és eddig fölfelelőhatlan módszer szerint

hugyosó-folyásokat,

titkos betegségeket

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt),

továbbá borbajokat, hugyosószűkítéseket, íris és idült nyálfolyásokat

nőknél, és az onnan eredő

magtalanságot,

a nemzórészek bujakkor fekélyeit és másodrendű bujakkor

minden alakjaiban, az onfertőztetés minden következmé-
nyeit, n. m. magömléseket, ondfolyást, sőt a végképeni

tehetetlenséget is, katonai és polgári főkórházakban, mint

a magányosorlatban a legújabb tapasztalatok és buváratok

nyomán, fényesen kipróbált egyszerű módszerrel, anélkül,

hogy a beteg hivatása vagy életmódjában gátoltnék, ki-
válóan tartos siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan

és alaposan gyógyít (az újon keletkezetteket 54 óra alatt)

WEISS J.,

gyak. orvos és szülész, az itteni és kir. katonai főkórházban volt

osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tisz-

teletbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképevel díszített

koronás aranyéremmel tulajdonosa,

rendelő-intézetében:

Pest, országút 15-dik szám.

a „Zrinyihez” címzett kávéház felett, 1-ső emelet, bemenet a lépcsőn.

Naponként reggel 7 órától 10-ig, d. u. 1-4-ig.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik.

Városzoba minden egyes beteg részére külön

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

A nemzetgazdaság k

A m. tudom. akadémia

koszoruzott dolgozat.

Irta KAUTZ GYULA. Ára 2 frt.

Mit köszönünk a forradalomnak?

Ára 40 kr.

Az uzsora—ügyben,

Paufer Tivadar igazságügyi miniszter ur ő nagy-

méltóságához benyújtott emlékirat.

Guzman Dénestől. Ára 20 kr.

Az 1876 január 1-én

használatba jövő

mértékek és súlyok ábrái magyarázatta

Ára csak 10 kr.

Postán küldve 15 kr. bérmenteser

de a pénz előre beküldendő, leg

czélszerűbb 3 darab 5 kros levél

bélyegben.

Enyim, tiéd, övé.

Regény hat kötetben.

Irta Jókay Mór.

Ára a hat kötetnek 6 frt.

A hasonszenvi gyógyászatnak

alkalmazása a közéletben

nem orvosok használatára.

Különös tekintettel azon határvonalok kijelölésére, melyen túl nem orvo

nak gyógyítani nem helyes.

Irta dr. Dudits Miklós. I-ső füzet.

Ára 3 forint.

Kétes elmeállapotok a törvényszék előtt.

A beszámítás és a rendelkezési képesség tana.

Casper — Limán és egyéb források nyomán kidolgozta

dr. Kecskeméti Lajos kir. törvényszéki orvos.

Ára 1 frt 30 kr.

Magyar közjegyzői törvény

(1874. XXXV. törvénycikk.)

Az e törvényre vonatkozó miniszteri rendeletekkel összehasonlító és

kiegészítő jegyzetekkel kísérvé

Ökröss Bálint által. Ára 2 frt 60 kr.

Nagy raktár olajbatört

(173)

(2-6)

Alórt tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel,

miszerint egy nagy

rendeztem be és mátl fogva ezen szakmába vágó bár mily

nagy megrendelést pontosan és feltűnő olcsó áron eszközölök.

Hogy a fűszerüzletemben a tisztaságot továbbra

is megtarthassam, ezen festék raktárt ugyanazon épület-

ben (főter 20. szám), de egészen elkülönítve kezeltem.

Mély tisztelettel:

KARVÁZY ÁRPÁD.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.

Lack firnaisz és ecsetek.